

Odnos Ujedinjenog Kraljevstva prema Konfederaciji tijekom Američkog građanskog rata

Lovrinović, Sandro

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:948209>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-20**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

Sveučilište u Zadru

Odjel za povijest
Preddiplomski sveučilišni studij povijesti (dvopredmetni)

Sandro Lovrinović

Odnos Ujedinjenog Kraljevstva prema Konfederaciji tijekom
Američkog građanskog rata

Završni rad

Zadar, 2021.

Sveučilište u Zadru

Odjel za povijest

Preddiplomski sveučilišni studij povijesti (dvopredmetni)

Odnos Ujedinjenog Kraljevstva prema Konfederaciji tijekom
Američkog građanskog rata

Završni rad

Student/ica:

Sandro Lovrinović

Mentor/ica:

Izv. prof. dr. sc. Mateo Bratanić

Zadar, 2021.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Sandro Lovrinović**, ovime izjavljujem da je moj **završni** rad pod naslovom **Odnos Ujedinjenog Kraljevstva prema Konfederaciji tijekom Američkog građanskog rata** rezultat mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mogega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mogega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 2. rujna 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE NETOM PRIJE IZBIJANJA GRAĐANSKOG RATA.....	2
3. GOSPODARSTVO KAO POVEZNICA KONFEDERACIJE I UJEDINJENOG KRALJEVSTVA	3
3.1 “King Cotton” diplomacija.....	4
3.2 “Lancashire Cotton Famine”	5
3.3 “Blockade runners”	6
4. DIPLOMACIJA IZMEĐU UJEDINJENOG KRALJEVSTVA I KONFEDERACIJE	8
4.1 Diplomacija Ujedinjenog Kraljevstva na Atlantskom oceanu.....	8
4.2 Službena neutralnost Ujedinjenog Kraljevstva.....	9
4.3 “Trent Affair”	11
4.4 Utjecaj konfederacijskih vojnih pobjeda na diplomaciju između Konfederacije i Ujedinjenog Kraljevstva	12
4.5 Antietam i proglas o emancipaciji	12
5. VOJNA POMOĆ UJEDINJENOG KRALJEVSTVA KONFEDERACIJI.....	13
5.1 Enfield muskete	14
5.2 Ujedinjeno Kraljevstvo i mornarica Konfederacije	16
6. ZAKLJUČAK	18
7. SAŽETAK	20
8. SUMMARY	21
9. POPIS LITERATURE.....	22
9.1 Internetski izvori.....	23

1. UVOD

Američki građanski rat najkrvaviji je dio povijest Sjedinjenih Američkih Država. Brojne teme iz tog perioda i dan danas se smatraju tabuom, a i veliki niz problema koji zahvaća tu svjetsku silu može pronaći svoje korijene baš u periodu od 1861. do 1865. godine. Osim što je bio najveći sukob na sjevernoameričkom kontinentu, on je ostavio i dubok trag u sadašnjosti SAD-a, pogotovo u politici. Razlika između sjevera i juga vidljiva je i danas, a najviše dolazi do izražaja u vrijeme američkih izbora, gdje, baš kao i u 19. stoljeću, južne zemlje biraju drugačiju politiku od onih sjevernih.

Ideja o propasti Unije američkih država postaje realnost kada 1860. godine Južna Karolina proglašava neovisnost i postaje tek četvrta država na području Sjeverne Amerike. Južnoj Karolini se ubrzo pridružuju i ostale zemlje koje stvaraju Konfederaciju (eng. Confederate States of America). Ekonomski zaostaliije od ostatka Unije i u ljudstvu malobrojnije, zemlje Konfederacije uspješno su se suprotstavljale Uniji na vojnom, ali i na političkom planu. Mogućnost da se četiri godine Konfederacija održi na životu, te da u prvim godinama ratovanja niže vojne uspjehe, dolazi i od strane pomoći.

Pomoć “iz vana”, pogotovo Ujedinjenog Kraljevstva, tema je ovog završnog rada. Komplicirani odnos između ove dvije (ili tri) svjetske sile može se podijeliti u više cjelina. Ovaj rad obuhvatit će tri glavne cjeline. Nakon početnog uvoda u Američki građanski rat, prva cjelina odnosi se na gospodarstvo između američkog Juga te Ujedinjenog Kraljevstva. Ova cjelina usko je vezana za drugu cjelinu u kojoj se obrađuje politika i diplomacija ovih dviju zemalja. Brojne diplomatske odluke vezane su upravo uz ekonomiju. Zadnja, treća, cjelina jeste ona vojna koja pomno daje presjek u stanje u kojem je Konfederacija mogla biti tako značajan konkurent Uniji na bojnom polju, te kakva je zasluga Ujedinjenog Kraljevstva u tome.

S obzirom na to da je ova tema vezana uz anglo-američku povijest, sva literatura korištena za ovaj rad je na engleskom jeziku. Tema Američkog građanskog rata u Sjedinjenim Američkim Državama veoma je dobro istražena, baš kao i odnosi između Konfederacije i Ujedinjenog Kraljevstva. Međutim, kako su ti odnosi podijeljeni u više cjelina, glavna literatura proizlazi upravo iz članaka koji obrađuju cjelinu po cjelinu. Stoga je ovaj rad i svojevrsna sinteza odnosa između ovih dviju sila.

2. SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE NETOM PRIJE IZBIJANJA GRAĐANSKOG RATA

Sjedinjene Američke Države politički su bile podijeljene oko pitanja ropstva u novim zemljama koje će biti dio Unije. Ropstvo na jugu nije bila atraktivna politička tema, već je to bio jedan *modus operandi* kojeg su svi prihvatili, barem u početku. Abraham Lincoln je 1858. godine u svom govoru u Illinoisu, kao kandidat Republikanske stranke za senatora te države, jasno izjavio kako država koja je podijeljena između sebe ne može opstati. (eng. "A house divided against itself cannot stand"). Političari na sjeveru smatrali su kako bi nove zemlje na zapadu trebale pružiti mogućnost bijelom čovjeku da se širi, ne samo demografski već i ekonomski. Ukoliko bi zapad ponovno postao jug u ekonomskom smislu, tada te ekspanzije nema već dolazi do pukog proširivanja agrikulturnog juga. Američka demokracija stoga dolazi u iskušenje 1860. godine kada na izborima republikanski kandidat Abraham Lincoln pobjeđuje demokrata Stephena Douglasa. Novoosnovana republikanska stranka, u očima juga, smatrala se strankom sjevera i strankom abolicionista. Ubrzo nakon proglašenja rezultata, Južna Karolina proglašava neovisnost od Unije, bila je prva u nizu i to već krajem 1860. godine. Kada je Abraham Lincoln konačno došao iz Illinoisa u Washington već je sedam zemalja proglasilo neovisnost: Južna Karolina, Mississippi, Florida, Alabama, Georgia, Louisiana i Texas. Osmog veljače 1861. godine, u gradu Montgomery u Alabami nastaje Konfederacija. (eng. Confederate States of America).¹

Rat između dva dijela jedne zemlje je počeo. Industrijski sjever imao je bolji ekonomski početak. U Uniji je i dalje ostala glavna tvornica oružja, ona u Springfieldu. Kao pokretač industrijske revolucije na sjevernoameričkom kontinentu, Unija je imala 1.2 milijuna radnika zaposlenih u industriji. Uz to, bila je mnogoljudnija u odnosu na Jug sa svojih 21 milijuna stanovnika. Infrastruktura Sjevera bila je daleko razvijenija od infrastrukture Juga. Sjever je bio pokriven s preko 21 700 milja željeznice dok Jug sa svega 9000 milja. Jug je tada brojao 9 milijuna stanovnika od čega su 3.5 milijuna činili robovi. Što se tiče industrije, Jug je imao samo 10% tvornica cijelog SAD-a na svom teritoriju, u tim tvornicama bilo je zaposleno samo 110 000 ljudi. Upravo ovo su razlozi zbog kojih se Konfederacija morala okrenuti Europi, prvenstveno, Ujedinjenom Kraljevstvu.²

¹ Reader's digest, 1975, 140-142.

² Reader's digest, 1975, 144; *American Civil War viewpoints: It was British arms that sustained the Confederacy* -

3. GOSPODARSTVO KAO POVEZNICA KONFEDERACIJE I UJEDINJENOG KRALJEVSTVA

Prijateljski odnosi između američkog juga i Ujedinjenog Kraljevstva nisu počeli stvaranjem Konfederacije, oni traju kroz cijelo stoljeće, a ponajviše su vezani uz pamuk i tekstilnu industriju. Razvoj tekstilne industrije Ujedinjenog Kraljevstva bio je usko vezan uz američki pamuk. 1860. godine 77% uvoznog pamuka u Ujedinjeno Kraljevstvo dolazi upravo iz Sjedinjenih Američkih Država. 80% svog pamuka koji dolazi iz Sjedinjenih Američkih Država iskrcava se u luci Liverpool, mjestu koje će postati glavna baza Konfederacije za vođenje vanjske politike. Vodeća u izvozu pamuka za Ujedinjeno Kraljevstvo je Južna Karolina, država koja će prva proglasiti nezavisnost.³ Preko 600 000 Engleza bilo je direktno povezano uz industriju pamuka. Indirektno, ta brojka se penje na 4 milijuna ljudi te čini 1/6 svih Engleza.⁴

<https://www.military-history.org/blog/it-was-british-arms-that-sustained-the-confederacy-during-the-american-civil-war-peter-tsouras.htm> (21. svibnja, 2021.).

³ J. Tauber, 2019, 1.

⁴ *Impact on the British Cotton Trade* - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/impact-cotton-trade> (23. svibnja, 2021.).

Slika 1. Karta trgovine sirovine pamuka između Ujedinjenog Kraljevstva i Sjedinjenih Američkih Država u 18. i početkom 19. stoljeća⁵

3.1 “King Cotton” diplomacija

“Bijelo zlato”, naziv korišten za pamuk u 19. stoljeću, postalo je sirovina koja je povezala Ujedinjeno Kraljevstvo i Konfederaciju. Političari Konfederacije bili su svjesni svog položaja u ratu. Jug nije imao dovoljan broj tvornica ni obrazovane radne snage da eventualno proizvodi više oružja, osim toga, Jug nije imao dovoljno ljudstva za rat protiv Unije, ono što američki Jug jeste imao bio je pamuk.⁶ Posljednje velike doze pamuka za Ujedinjeno Kraljevstvo napustile su Sjedinjene Američke Države 1860. godine u jesen, i to s područja Južne Karoline. Upravo ta zadnja isporuka pamuka, zajedno s nekoliko isporuka prije početka rata, omogućila je tekstilnoj industriji u Ujedinjenom Kraljevstvu nesmetan rad sve do jeseni 1862. godine. Ove dvije godine bile su dovoljne da Ujedinjeno Kraljevstvo formira svoju vanjsku politiku prema Konfederaciji i prema Uniji.

⁵ *Impact on the British Cotton Trade* - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/impact-cotton-trade> (23. svibnja, 2021.).

⁶ W. Diamond, 1940, 470.

Konfederacija je svoju vanjsku politiku prema Ujedinjenom Kraljevstvu formirala od samog početka. Ta politika u literaturi se često naziva i “King cotton” diplomacija. Svjesni svog političkog i vojnog položaja, diplomati Konfederacije na čelu s njihovim predsjednikom Jeffersonom Davisom odlučili su koristiti svoj prirodni resurs kao određenu vrstu ucjene. Smatrali su kako će prestankom isporuke pamuka natjerati Ujedinjeno Kraljevstvo da službeno prizna Konfederaciju i da prisili Uniju na razgovore o sklapanju mira. Ti razgovori, prema ideji južnjaka, značili bi priznanje Konfederacije i od strane Unije. Velike rezerve pamuka pomogle su Ujedinjenom Kraljevstvu da odugovlači svoju odluku, na to odugovlačenje Konfederacija je reagirala prestankom isporuke pamuka. Trgovina, osim one ilegalne, je stala i prije morske blokade američkog juga.⁷

3.2 “Lancashire Cotton Famine”

Kako su se praznile rezerve pamuka, Ujedinjenom Kraljevstvu počeli su se nizati gospodarski problemi vezani uz tekstilnu industriju. Pad broja zaposlenih u tekstilnoj industriji bio je najviše vidljiv u području Lancashirea. 1861. godine, kada su se rezerve tek počele koristiti, broj nezaposlenih bio je svega 6.1%, da bi 1862. porastao na 25.6%.⁸ Ovaj događaj naziva se “Lancashire Cotton Famine” te je doveo do preispitivanja politike neutralnosti. Aristokracija je ove podatke masovno počela koristiti kako bi natjerala državu da se uplete u rat, čak su i brojni članovi parlamenta na direktan ili indirektan način počeli favorizirati Konfederaciju. Međutim, Ujedinjeno Kraljevstvo rješenje ovog gospodarskog problema našlo je u trgovini s Egiptom i Indijom kao i ilegalnim prijevozom pamuka s američkog juga. Taj prijevoz pamuka s područja Konfederacije bio je ilegalan i za Ujedinjeno Kraljevstvo zbog kršenja morske blokade koju je postavila mornarica Unije, ali i za Konfederaciju koja i dalje nije htjela isporučivati pamuk.⁹

U srpnju 1861. godine, Unija je započela blokadu Konfederacijske obale i njezinih glavnih luka. Iako je ova blokada bila najavljena već nakon pada Fort Sumtera u travnju te iste godine, Konfederacija nije iskoristila zadnje mjesece za izvoz svog “bijelog zlata”. Blokada Konfederacijske obale sada postavlja drugi cilj južnjačkoj diplomaciji. Uz cilj priznanja

⁷ Reader’s digest, 1975, 144-145.

⁸ J. Tauber, 2019, 2.

⁹ Reader’s digest, 1975, 145.

nezavisnosti, Konfederacija sada traži i intervenciju Ujedinjenog Kraljevstva na moru.¹⁰ Diplomati Konfederacije imali su legitimitet tražiti vojnu intervenciju. Međutim, zbog blokade obale, izvoz pamuka iz Konfederacije za Ujedinjeno Kraljevstvo pao je na 0%. Podatak je ovo samo mjesec dana nakon početka blokade, i tijekom rata nije rastao više od 3%. Tih 3% te dvije države mogu zahvaliti upravo ilegalnom prijevozu pamuka uz pomoć brodova dizajniranih za prolaz kroz blokadu, engleskom brodu zvanom “blockade runner”. U nekim slučajevima bi čak pamuk, koji bi ilegalnim putem i došao do Ujedinjenog Kraljevstva, završio u Uniji, tada bi Ujedinjeno Kraljevstvo služilo samo kao posrednik. Iako je Ujedinjeno Kraljevstvo našlo drugo tržište za pamuk, tijekom cijelog ratnog perioda uvoz pamuka bio je svega na oko 60% u odnosu na prijeratni period.¹¹

3.3 “Blockade runners”

Ujedinjenom Kraljevstvu i dalje je potreban pamuk, trgovina samo s Egiptom i Indijom nije bila dovoljna. Međutim, od srpnja 1861. godine obala Konfederacije je pod blokadom Unije, normalna komunikacija trgovačkih flota više nije bila moguća. Ujedinjeno Kraljevstvo veoma je brzo dokazalo kako ta blokada ima mane. U Liverpoolu, gradu koji je i inače slovio kao grad podržavatelja Konfederacije, počinje proizvodnja brodova zvanih “blockade runners”. Dizajn tih brodova prednost je davao upravo brzini, tako da brod može pobjeći brodovima Unije. Upravo je ova vrsta broda Unijskoj blokadi dala epitet “Paper blockade” jer se na nju gledalo samo kao pusto slovo na papiru.¹²

¹⁰ J. Tauber, 2019, 3.

¹¹ *Impact on the British Cotton Trade* - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/impact-cotton-trade> (23. svibnja, 2021.).

¹² *British involvement in American Civil War* - <http://projects.leadr.msu.edu/usforeignrelations/exhibits/show/british-involvement-in-the-ame> (27. lipnja, 2021.).

Slika 2. Model “blockade runnera” - CSS Robert E. Lee¹³

Ujedinjeno Kraljevstvo, baš kao i ostatak svijeta, nije priznavalo Konfederacijski novac kao valutu, jaka inflacija Konfederacijske valute činila ju je nestabilnom, stoga je alternativa postao pamuk. Takva trgovina podsjećala je na robnu razmjenu: pamuk za oružje. Međutim, “blockade runners” imali su dvostruku ulogu: prijevoz pamuka iz Konfederacije u Ujedinjeno Kraljevstvo te prijevoz oružja iz Ujedinjenog Kraljevstva u Konfederaciju. Ova vrsta prijevoza robe bila je jedna vrsta rizika, svako putovanje “blockade runnera” moglo je rezultirati neuspjehom, no ipak je statistika bila na strani ovih brodova. U tijeku cijelog rata, preko 1300 puta se pokušalo proći blokadu Unije i čak oko 1000 puta taj pokušaj je bio uspješan. Ovakva vrsta trgovanja svakako je bila skupa što je rezultiralo povećanjem cijena pamuka na tržištu u Ujedinjenom Kraljevstvu, nekada bi pamuk bio toliko skup da bi jedna tura putovanja “blockade runnera” isplatila cijeli brod i samo putovanje. Iako je javnost na ovu vrstu trgovanja gledala kao pomaganje Konfederaciji, službena vlast Ujedinjenog Kraljevstva u ovome nije vidjela ništa ilegalno.¹⁴

¹³ *Blockade runners of the American Civil War* - https://simple.wikipedia.org/wiki/Blockade_runners_of_the_American_Civil_War (27. lipnja 2021.).

¹⁴ *Blockade Running for the Confederacy* - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercomby-square/britain-and-us-civil-war/blockade-running> (27. lipnja 2021.).

4. DIPLOMACIJA IZMEĐU UJEDINJENOG KRALJEVSTVA I KONFEDERACIJE

Vanjska politika Konfederacije prema Ujedinjenom Kraljevstvu bila je jasna i svodila se na dva glavna cilja: priznanje Konfederacije kao države i pomoć u ratu protiv Unije.¹⁵ Ujedinjeno Kraljevstvo, s druge strane, moralo je istovremeno krojiti vanjsku politiku prema Uniji baš kao i prema Konfederaciji. Brojni aspekti su utjecali na formiranje vanjske politike Ujedinjenog Kraljevstva. Ekonomski aspekti vezani za pamuk bili su među snažnijima, upravo je to Konfederacija željela iskoristiti kako bi uvela Ujedinjeno Kraljevstvo u rat. S druge strane tu su vojni aspekti – Unija je i dalje imala brojniju vojsku i jaču tehnologiju u odnosu na Konfederaciju, ali također je imala i konkurentnu mornaricu. Treći aspekt pak je svakako Kanada, jedini pravi interes Ujedinjenog Kraljevstva na sjevernoameričkom kontinentu. Odnosi između ovih aspekata formirali su vanjsku politiku Ujedinjenog Kraljevstva koja je, na kraju, barem formalno postala neutralna, no ipak je Konfederaciji priznala status “zaraćene strane” ali ne i punu neovisnost.¹⁶

4.1 Diplomacija Ujedinjenog Kraljevstva na Atlantskom oceanu

Jedan od načina na koji se može pratiti vanjska politika Ujedinjenog Kraljevstva prema Konfederaciji ali i Uniji jeste kroz praćenje naredbi koje izdaje Ujedinjeno Kraljevstvo svojoj mornarici. Mornarica Ujedinjenog Kraljevstva svakako predstavlja jednu prijatnu na moru, i iako je mnogobrojna, u Ujedinjenom Kraljevstvu postoji strah od ratova u Europi, pogotovo nakon Krimskog rata.¹⁷ Također ta ista mornarica predstavlja i “zid” obrane za ovu otočnu državu. Stoga uvijek postoji i strah kako će ova mornarica biti potrebna negdje drugdje. Ovi strahovi vidljivi su i u detaljnim naređenjima koje dobiva Alexander Milne. Alexander Milne admiral je flote Ujedinjenog Kraljevstva za sektor Sjeverne Amerike, prvo naređenje vezano za Američki građanski rat primio je već 22. prosinca 1860, nedugo nakon što je Južna Karolina proglasila neovisnost. Naređenje je bilo jasno, mornarica Ujedinjenog Kraljevstva svojim djelovanjem ne smije stati niti na jednu stranu u slučaju rata. Ovo naređenje mijenja se u svibnju 1861. kada je uloga mornarice Ujedinjenog Kraljevstva u ovom sektoru isključivo obrana trgovačkih brodova Ujedinjenog Kraljevstva koji plove uz obalnu liniju Konfederacije. Na ovaj način, mornarica

¹⁵ J. Tauber, 2019, 3.

¹⁶ *British support during the U.S. Civil War* - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war> (27. lipnja 2021.).

¹⁷ M. Beloff, 1952, 42.

Ujedinjenog Kraljevstva ujedno i štiti svoje “blockade runner” brodove. Konfederacija je smatrala kako će mornarica Ujedinjenog Kraljevstva ipak djelovati i razbiti blokadu Unije. Međutim, suprotno vjerovanjima, mornarica Ujedinjenog Kraljevstva ostala je neutralna, a svoju neutralnost pokazivala je i naredbom kako niti jedan brod ne smije stati u luku Konfederacije. S druge strane pak postoji i naređenje kako mornarica Ujedinjenog Kraljevstva mora pomoći Uniji u blokadi tako što će prijaviti dijelove obale gdje je blokada oslabila, za uzvrat pak je Unija omogućila brodovima Ujedinjenog Kraljevstva pristajanje u okupirane luke Konfederacije. Naravno, Konfederacija je na ovo gledala kao na suradnju Ujedinjenog Kraljevstva i Unije.¹⁸

4.2 Službena neutralnost Ujedinjenog Kraljevstva

U samom Ujedinjenom Kraljevstvu počela su se stvarati različita razmišljanja o Američkom građanskom ratu. Često je bilo mišljenje kako će rat biti veoma brzo završen, ovo je razmišljanje koje je bilo prisutno i u Uniji nakon napada na Fort Sumter, smatralo se kako se radi samo o pobuni dijela Amerikanaca te da će ta pobuna brzo biti ugušena. Također su Englezi smatrali kako Konfederacija nema šanse suprotstaviti se brojnoj vojsci Unije kao ni njezinoj tehnologiji, stoga je najbolja politika bila politika neutralnosti, jer kada se rat završi ponovno treba trgovati s Unijom.¹⁹ Ova politika službeno je i oživjela 13. svibnja 1861 kada je kraljica Viktorija potpisala “The Queen’s Neutrality Proclamation”. Dokument koji je proglasio neutralnost imao je nekoliko pravila, no sva su se pravila odnosila na mornarice Konfederacije ali i Unije. Niti jedan brod, Unije ili Konfederacije, nije smio koristiti luke Ujedinjenog Kraljevstva niti pod koju svrhu. Također niti jedan brod ovih dviju država nije smio doći u Nassau ili ući u vode Bahama. Ukoliko, zbog zaliha za preživljavanje posade, brod Konfederacije ili brod Unije pristane u luku Ujedinjenog Kraljevstva, smije dobiti zaliha i ugljena onoliko koliko mu treba da dođe do svoje najbliže destinacije. S obzirom na jako skromnu flotu Konfederacije u ovom razdoblju, ova pravila su više štetila Uniji, a manje Konfederacije.²⁰

Međutim, ova deklaracija nije značila kako je ideja neutralnosti Ujedinjenog Kraljevstva jedina ideja u društveno-političkom životu Engleza. Konfederaciji je išla u prilog činjenica kako

¹⁸ J. P. Baxter, 1928, 10-13.

¹⁹ K. Hillstrom – L. C. Hillstrom, 2000, 91.

²⁰ *The Queen's Neutrality Proclamation* - <https://www.loc.gov/resource/lprbcsdm.scsdm0229/?sp=1> (27. lipnja 2021.).

Unija ovaj rat nije odmah prezentirala kao rat za oslobođenje robova, ili kao na rat za prava čovjeka, već je ovaj rat prezentirala kao rat koji treba sačuvati Uniju.²¹ Uniju koja predstavlja konkurenciju Ujedinjenom Kraljevstvu na polju trgovine. Američki građanski rat svakako je smanjio utjecaj Sjedinjenih Američkih Država u međunarodnoj trgovini, što je išlo na ruku Ujedinjenom Kraljevstvu. Englesko društvo se stoga podijelilo u pogledu na Američki građanski rat. Dominanta misao koja se javila u engleskom društvu bila je ta da američki jug ima pravo na slobodu i neovisnost baš kao što to pravo ima i Italija. Zagovaratelji ove ideje bili su Lord Robert Cecil i ministar vanjskih poslova Earl Russell. Uz ovu ideju veže se i ideja kako Jug predstavlja prave potomke Engleza, dok je američki sjever nastanjen Nijemcima, Ircima i brojnim drugim rasama. Južnjaci su se u Ujedinjenom Kraljevstvu smatrali i gospodom, stoga se aristokracija u Ujedinjenom Kraljevstvu često poistovjećivala s onom u Konfederaciji. Dio engleske aristokracija potajno se i nadao kako će Konfederacija pobijediti rat i da će tada američka demokracija doživjeti poraz.²²

Ideja neutralnosti Ujedinjenog Kraljevstva imala je svoje temelje i u strahu. Taj strah proizlazio je iz ideje kako će, ako Ujedinjeno Kraljevstvo objavi rat Uniji, Unija napasti Kanadu, područje koje se tada popularno zvalo "British North America". Međutim, Sjedinjene Američke Države pokušale su zauzeti teritorij Kanade 1812. i 1814. godine što svakako stvara oprez vlasti u Ujedinjenom Kraljevstvu.²³ Ujedinjeno Kraljevstvo je također smatralo kako su Sjedinjene Američke Države, a sada Unija, prostor Kanade uvrstile u svoj manifest sudbine, te da je pitanje vremena kada će ponovno doći do sukoba na granici Kanade i Sjedinjenih Američkih Država. Ujedinjeno Kraljevstvo je stoga cijeli period Američkog građanskog rata promatralo vojsku i tehnologiju Unije, zaključak tih promatranja često je bio taj da, ako Unija nakon rata okrene svoju vojsku prema Kanadi, Ujedinjeno Kraljevstvo neće moći obraniti Kanadu zbog nemogućnosti prijevoza vojske iz Velike Britanije. Čak se i pojavila misao kako bi Unija mogla napraviti savezništvo s Francuskom protiv Ujedinjenog Kraljevstva i tako omogućiti Francuskoj stvaranje Francuske Kanade.²⁴

²¹ K. Hillstrom – L. C. Hillstrom, 2000, 89.

²² M. Beloff, 1952, 43-45.

²³ A. Foreman, 2010, 55.

²⁴ M. Beloff, 1952, 43.

4.3 “Trent Affair”

“Trent Affair” događaj je u povijesti Američkog građanskog rata koji je zamalo uzrokovao uplitanje Ujedinjenog Kraljevstva u rat na strani Konfederacije. Međutim, iako neutralno, Ujedinjeno Kraljevstvo i dalje je komuniciralo s Konfederacijom u tijeku Američkog građanskog rata. Dvojica diplomata Konfederacije koji su dobili zadatak pregovarati s Ujedinjenim Kraljevstvom i s Francuskom bili su John Slidell i James Murray Mason. Cilj im je bio osigurati priznanje Konfederacije kao neovisne države. John Slidell i James Murray Mason započeli su putovanje u listopadu 1861. isplovivši iz Charlestonea u Južnoj Karolini. Zbog pomorske blokade Unije, diplomati su se iskrcali na Kubi gdje su se ukrcali na brod Trent koji je plovio pod zastavom Ujedinjenog Kraljevstva. Mornarica Unije saznala je da se na brodu Trent nalaze diplomati Konfederacije te je brod USS San Jacinto zaustavio engleski brod Trent nakon što je ispalio dva pucnja topom kao upozorenje. Iako na protivljenje kapetana engleskog broda, kapetan Unije Charles Wilkes zarobio je dvojicu južnjaka. Na ovaj događaj Ujedinjeno Kraljevstvo gledalo je kao kršenje međunarodnog prava jer je brod Unije, na neki način, zaplijenio engleski brod i zarobio dva putnika koji plove pod engleskom zastavom.²⁵

Reakcije na ovu aferu su se počele nizati. Times of London upoznao je javnost sa situacijom i bio je vrlo kritičan prema postupanjima kapetana Charlesa Wilkesa. S druge strane, tadašnji premijer Ujedinjenog Kraljevstva Henry Palmerston zaprijetio je Uniji ratom ako ne puste dvojicu diplomata iz svog zarobljeništva. Koliko je bila značajna prijetnja ministra Palmerstona govori i činjenica kako je Ujedinjeno Kraljevstvo poslalo 11 000 trupa na područje Kanade te pripremlilo flotu za napad. Također i flota pod zapovjedništvom admirala Alexandra Milnea je dobila pojačanje u brodovima.²⁶ Međutim, Abraham Lincoln ipak je 1. siječnja 1862. godine oslobodio obojicu diplomata Konfederacije koji su vraćeni na američki jug. Reakcija Abrahama Lincolna na ovu aferu može se svesti na njegovu rečenicu “One war at a time”.²⁷

²⁵ K. Hillstrom – L. C. Hillstrom, 2000, 93-96.

²⁶ K. Bourne, 1961, 601-602.

²⁷ K. Hillstrom – L. C. Hillstrom, 2000, 94.

4.4 Utjecaj konfederacijskih vojnih pobjeda na diplomaciju između Konfederacije i Ujedinjenog Kraljevstva

Prva godina Američkog građanskog rata završila je u gubitničkom tonu za vanjsku politiku Konfederacije. Kraljica Ujedinjenog Kraljevstva proglasila je svoju monarhiju neutralnom u ovom sukobu, a ni Trent afera nije bila dovoljna da se Ujedinjeno Kraljevstvo uključi u rat. Međutim, i Unija ali i Ujedinjeno Kraljevstvo smatrali su da će ovaj rat veoma brzo završiti, no u realnosti, Konfederacija je nizala pobjedu za pobjedom na vojnom polju. Do mjeseca rujna 1862. godine Unija nije odnijela niti jednu značajnu pobjedu u ratu. Ovakvo stanje na terenu ponovno je na stol stavilo pitanje involviranja Ujedinjenog Kraljevstva u rat. Osim što su pobjede Konfederacije utjecale na mogućnost promjene mišljenja kod Engleza, to je učinila i nestašica pamuka. Stoga se u kasno ljeto ponovno počelo raspravljati o eventualnom uključivanju u sukob. Ministar vanjskih poslova Ujedinjenog Kraljevstva Earl Russell smatra kako je vojska Unije u povlačenju i da treba početi razmatrati priznanje Konfederacije.²⁸ Earl Russell je također, zajedno s premijerom Palmerstonom, iznio jasan stav kako Ujedinjeno Kraljevstvo treba djelovati kao posrednik u mirenju Sjedinjenih Američkih Država i Konfederacije. Tim činom mirenja Ujedinjeno Kraljevstvo i Sjedinjene Američke Države priznale bi stvaranje Konfederacije i rat bi bio gotov, a Konfederacija bi bila pobjednik.²⁹

4.5 Antietam i proglas o emancipaciji

Blage nade kako će Ujedinjeno Kraljevstvo ipak ući u rat pale su u vodu već sredinom rujna 1862. godine kada je vojska Konfederacije doživjela ogroman poraz u bitci kod Antietama. Iako vojska Unije nije bila dovoljno snažna da do kraja porazi vojsku Konfederacije, svakako je ovom pobjedom zaustavila pregovore o eventualnom priznanju Konfederacije od strane Ujedinjenog Kraljevstva. Međutim, Abraham Lincoln iskoristio je ovu pobjedu te je osigurao još jednu kada je 22. rujna 1862. najavio proglas o emancipaciji kojim će svim crncima dati slobodu. Ovim proglasom Unija mijenja svoj ratni cilj iz pukog očuvanja Unije u oslobađanje robova i u borbu za ljudska prava. Ovaj proglas, iako još nije stupio na snagu, u konačnici je osudio Ujedinjeno Kraljevstvo na politiku neutralnosti. Podržavati Konfederaciju sada je značilo

²⁸ K. Hillstrom – L. C. Hillstrom, 2000, 91.

²⁹ K. J. Brauer, 1972, 49-50.

podržavati ropstvo, ono isto ropstvo koje je Ujedinjeno Kraljevstvo ukinulo još 1833. godine.³⁰

Iako je politika Ujedinjenog Kraljevstva sada bila u konačnici osuđena na neuplitanje, premijer Henry Palmerston 7. listopada 1862. ipak govori kako je Jefferson Davis, predsjednik Konfederacije, stvorio naciju.³¹ Diplomati Konfederacije, pod vodstvom Jeffersona Davisa, ipak su pokušali preokrenuti stvari u svoju korist. Veleposlanik Konfederacije William Yancey sastao se s ministrom vanjskih poslova Ujedinjenog Kraljevstva Earlom Russellom kako bi nastavio pregovore o mogućoj suradnji ovih dviju sila. Međutim, Earl Russell iznio je veoma jasan stav kako Ujedinjeno Kraljevstvo ne može podržati državu koja će, kako on kaže, ponovno dovesti robove iz Afrike. S druge strane, sam je Jefferson Davis 1863. zatražio priznanje Konfederacije od strane Ujedinjenog Kraljevstva, samo kako bi dobio konačnu odbijenicu. Na Novu godinu 1863. proglas o emancipaciji stupio je na snagu. Ovim potezom Unija je formirala vanjsku politiku Ujedinjenog Kraljevstva na vrlo jednostavan način: “podržavaš jug znači da podržavaš ropstvo”. Upravo ovaj dokument označio je kraj službene diplomacije Konfederacije i Ujedinjenog Kraljevstva.³²

5. VOJNA POMOĆ UJEDINJENOG KRALJEVSTVA KONFEDERACIJI

Većina oružja koje su dužile Sjedinjene Američke Države, početkom Američkog građanskog rata, nalazilo se u sjevernim državama. Na sjeveru se nalazila i tvornica oružja “Springfield” koja je tada bila glavna tvornica za snabdijevanje vojnika musketama. S druge strane, većina ratnih brodova palo je u ruke Unije na samom početku rata, te su već od ljeta 1861. bili korišteni za blokadu obale Konfederacije. U ovakvim uvjetima je Konfederacija dočekala početak rata. Većina vojnika Konfederacije, barem u početku sukoba, koristilo je privatne muskete koje su svakako bile starije proizvodnje, tu se nalazilo i oružje korišteno još u ratu s Meksikom. Mnogi pak volonteri Konfederacije nisu ni imali puške, stoga je Vlada Konfederacije imala zadatak opremiti svoje vojnike. Osim kopnene vojske, Konfederacija je morala stvoriti novu mornaricu, odnosno napraviti brodove koji bi bili sposobni ekonomski štetiti Uniji ali eventualno

³⁰ J. Tauber, 2019, 7.

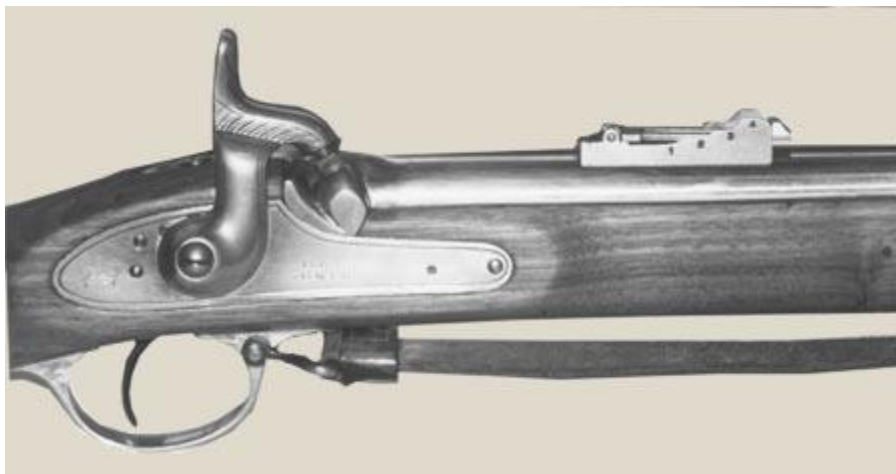
³¹ M, Beloff, 1952, 46-48.

³² J. Tauber, 2019, 4-5.

i razoriti blokadu obale. Ove zahtjeve je moglo ispuniti Ujedinjeno Kraljevstvo, stoga je ubrzo počela suradnja između ove dvije sile i po ovom planu.³³

5.1 Enfield muskete

Najmodernija musketa za vrijeme Američkog građanskog rata bila je svakako engleska musketa “Enfield”. Stoga je “Model 1853 Enfield rifle” postalo standardno oružje vojske Konfederacije. Ono što je činilo ovu musketu poželjnom jeste dodatni nišan koji služi vojniku da precizno pogodi suparnika na većoj udaljenosti. Za muskete je tada bio poznati termin “bullet drop” koji je označavao koliko će na određenoj udaljenosti pasti zrno. Baš zbog tog dodatnog nišana Enfield je donio brojne pobjede vojsci Konfederacije koju je Unija uvijek nadjačavala u brojevima vojnika. O tome koliko je ovo oružje bilo snažno u svoje vrijeme govori i činjenica kako je general Unije Ulysses S. Grant, nakon pobjede u Vicksburgu, naredio svim svojim vojnicima da bace Springfield muskete i da se naoružaju Enfield musketama koje je Unija zarobila u Vicksburgu.³⁴

Slika 3. Uvećani prikaz polegnutog nišana na “Model 1853 Enfield rifle” musketi³⁵

³³ W. Diamond, 1940, 470-473.

³⁴ *American Civil War viewpoints: It was British arms that sustained the Confederacy* - <https://www.military-history.org/blog/it-was-british-arms-that-sustained-the-confederacy-during-the-american-civil-war-peter-tsouras.htm> (4. srpanj 2021.)

³⁵ *Number two to the Union, but number one to the Confederacy, The Enfield Rifle* - <https://www.ortnergraphics.com/services/civil-war-firearms/enfield-rifle.html> (5. srpanj 2021.)

Enfield muskete proizvodi se u “Royal Small Arms Factory” tvornici u Enfieldu na rijeci River Lea koja je omogućavala transport oružja iz tvornice. Prvo oružje napustilo je Englesku u kolovozu 1861. godine i stiglo je u Konfederaciju u rujnu iste godine. Rute brodova koji su prevozili oružje često su bile iste. Početak bi bio u Liverpoolu gdje bi se oružje ukrcavalo na “blockade runner” brodove koji bi potom krenuli put Bermuda odakle bi se onda otisnuli ka obali Konfederacije. 18. kolovoza 1861. godine brod Colletis istovario je do 10 000 pušaka Konfederaciji.³⁶ Tijekom 1861. i 1862. Konfederacija je zaprimila 81 049 Enfield musketa. U kasno ljeto 1862. godine Konfederacija broji 70 980 long Enfield musketa, 9 715 short Enfield musketa i 354 carbine Enfield musketa, s time da je još 23 000 Enfield musketa u tom trenutku u Londonu čekalo isporuku. Svo oružje u Konfederaciju je dolazilo preko “blockade runnera”, taj način prijevoza robe bio je toliko uspješan da 1862. je samo svaki osmi brod bio zarobljen od strane Unije.³⁷ Krajem 1862. već je pola konjice Konfederacije bilo naoružano Enfield karbinima. Osim musketa, Ujedinjeno Kraljevstvo snabdijevalo je vojsku Konfederacije barutom i topovima.

Iako je Ujedinjeno Kraljevstvo proglasilo službenu neutralnost, ono slanje oružja Konfederaciji nije vidjelo kao nešto ilegalno, bez obzira na to što je i sama javnost govorila kako je to direktno pomaganje jednoj strani u ratu. Međutim, i nakon Antietama, proglašenja o emancipaciji, Gettysburga i Vicksburga, Ujedinjeno Kraljevstvo nastavilo je slati oružje. James. H. Barton već je 1860. godine nakon svog boravka u gradu Enfieldu nabavio shematski plan za proizvodnju Enfield pušaka, koje su se jednim dijelom i proizvodi u Konfederaciji. Nedostajali su samo moderni strojevi za ubrzati proizvodnju musketa. Te strojeve Konfederacija je zatražila 1865. godine od Ujedinjenog Kraljevstva. Oni nisu bili dostavljeni jer je rat završio, no ovaj zahtjev ipak ukazuje na suradnju Ujedinjenog Kraljevstva i Konfederacije do samog kraja.³⁸ Drugi dokaz o suradnji bile su obveznice koje je Konfederacija davala Ujedinjenom Kraljevstvu jer Ujedinjeno Kraljevstvo nije priznalo valutu Konfederacije. Obveznice su u Ujedinjeno Kraljevstvo dolazile i 1865. godine i bile su važeće sve do kraja postojanja Konfederacije. Do kraja Američkog građanskog rata Ujedinjeno Kraljevstvo osiguralo je 60% svog oružja kojeg je vojska

³⁶Number two to the Union, but number one to the Confederacy, *The Enfield Rifle* - <https://www.ortnergraphics.com/services/civil-war-firearms/enfield-rifle.html> (5. srpanj 2021.)

³⁷ W. Diamond, 1940, 476-477.

³⁸ W. Diamond, 1940, 485.

Konfederacije imala.³⁹

5.2 Ujedinjeno Kraljevstvo i mornarica Konfederacije

Početak Američkog građanskog rata Konfederaciju je ostavio bez mornarice. Svi brodovi završili su u rukama Unije koja je već u srpnju 1861. godine započela blokadu konfederacijske obale. Ta obala imala je važnu ulogu za gospodarstvo Konfederacije kao i za njenu vojsku jer je ona bila jedina vrst komunikacije s Ujedinjenim Kraljevstvom. Konfederacija je stoga počela planirati proizvodnju brodova koji bi imali dva glavna cilja: oslabiti unijsku blokadu i ekonomski oštetiti Uniju. Problem koji se stvorio je i taj da je Unija blokirala većinu konfederacijskih luka, a i one koje bi se koristile za istovar oružja iz Ujedinjenog Kraljevstva nisu bile povoljne za izgradnju ratnih brodova koji bi vjerojatno veoma brzo bili uništeni čim bi se približili blokadi s unutarnje strane. Stoga je ponovno Ujedinjeno Kraljevstvo postalo glavna meta Konfederaciji za izgradnju brodova.

Liverpool se ponovno pokazao kao svojevrsna ambasada Konfederacije za Ujedinjeno Kraljevstvo. U tom su se gradu počeli proizvoditi prvi ratni brodovi za Konfederaciju. Proizvodnju tih brodova najviše su podupirali privatnici koji su od njih i zarađivali. Međutim, u ovom planu postojao je problem, neutralnost Ujedinjenog Kraljevstva. Kako bi privatnici izbjegli probleme s monarhijom ali i probleme s međunarodnim pravom, odnosno Unijom, brodovi su se počeli proizvoditi samo kao civilni brodovi te bi se takvi prodavali na aukciji na kojima bi pobjeđivala Konfederacija. Potom bi se ti brodovi odvozili na portugalski otok Terceira u sjevernom Atlantiku gdje bi se opremali ratnom opremom, odnosno topovima i barutom. Nakon opremanja brod bi postao “punopravni član” konfederacijske mornarice.⁴⁰

Proizvodnja konfederacijskih brodova nije prošla neopaženo od strane Unije. Ambasador Unije u Londonu, Benjamin Moran okrivljuje Ujedinjeno Kraljevstvo da direktno pomaže Konfederaciji u ratu te da samim time ruši svoju neutralnost.⁴¹ U povijesti je poznato suđenje

³⁹ M. D. Weidenmier, 2005, 407-422.

⁴⁰ *Supplying Warships* - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/supplying-warships> (5. srpanj 2021.)

⁴¹ R. C. Roberts-Gawen, 2015, 262.

vezano za CSS Alexandra, suđenje se zbilo 1863. godine gdje se kao glavni problem isticalo upravo to da Ujedinjeno Kraljevstvo proizvodi ratnu mornaricu za Konfederaciju. Iako je brod bio proizveden u Liverpoolu, suđenje se odvijalo u Londonu. Smatralo se kako je Liverpool “prijestolnica” Konfederacije u Europi te kako će suđenje u tom gradu na ovu temu biti subjektivno. Odluka suda u Londonu je bila da se brodovi mogu proizvoditi tako dugo dok nisu naoružani, što je i dalje išlo u korist privatnicima.⁴²

Proizvodnja konfederacijskih brodova tekla je neometano i bez ikakve pravne mane, stoga se ona smatra najvećim uspjehom Konfederacije u vanjskoj politici.⁴³ Ujedinjeno Kraljevstvo proizvelo je neke od najznačajnijih brodova konfederacijske ratne mornarice. Najznačajniji su brodovi: CSS Alabama, CSS Florida i CSS Shenandoah. Sva tri broda prodana su na legalnoj aukciji na kojoj je pobijedila Konfederaciji. Sva tri broda bila su korištena da ekonomski oštete Uniju. Glavni im je cilj bio zaplijeniti trgovačke brodove te sav plijen prevesti u Konfederaciju. CSS Alabama kroz svoje djelovanje spalio je 55 unijskih brodova te ošteti Uniju za 4,5 milijuna dolara. CSS Florida, svojevrsni “sestrinski” brod CSS Alabami, uništio je 38 brodova Unije. Ovakva djelovanja CSS Alabame, CSS Floride ali i broda CSS Shenandoah naveli su Sjedinjene Američke Države da traže odštetu od Ujedinjenog Kraljevstva za svu štetu koju su im ovi brodovi počinili. Ujedinjeno Kraljevstvo odbijalo je platiti odštetu te se suđenje premjestilo u Genevu u Švicarskoj. Odluka suda 1872. godine bila je ta da Ujedinjeno Kraljevstvo mora platiti 15,5 milijuna dolara Sjedinjenim Američkim Državama. Iz ove presude međunarodnog prava može se protumačiti da je Ujedinjeno Kraljevstvo zaista osuđeno za pomaganje Konfederaciji u Američkom građanskom ratu.⁴⁴

⁴² *Supplying Warships* - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/supplying-warships> (5. srpanj 2021.)

⁴³ J. F. Gentry, 1970, 157-158.

⁴⁴ K. Hillstrom – L. C. Hillstrom, 2000, 91.

6. ZAKLJUČAK

Odnosi između američkog juga i Ujedinjenog Kraljevstva traju kroz cijelo 19. stoljeće i oni se, u grubo, mogu svesti na dva glavna aspekta: onaj gospodarski i onaj socijalni. Gospodarski aspekt odnosa ovih dviju država najviše se zapaža u promatranju cirkulacije pamuka. Upravo je pamuk postao glavni resurs koji će Konfederacija, početkom rata, početi koristiti u pomalo ucjenjivačke svrhe. Pamuk će za Konfederaciju tako postati sredstvo kojim će Ujedinjeno Kraljevstvo pokušati navesti na uključivanje u rat. Cijela vanjska politika Konfederacije bila je i sažeta u riječi pamuk, takozvana “King cotton” diplomacija. Ovaj pristup Konfederaciju je oštetio jer je Ujedinjeno Kraljevstvo našlo druge izvore za svoju tekstilnu industriju, pa Konfederacija nije iskoristila one mjesec do blokade obale da zaradi što više na pamuku ali ujedno i da nabavi oružje i opremu potrebnu za rat.

Socijalni aspekt povezivanja Ujedinjenog Kraljevstva i Konfederacije vidljiv je u mislima engleske aristokracija koja se poistovjećuje s bijelcima na jugu. Engleska aristokracija tako vuče paralele, predstavljajući južnjake kao prave potomke Engleza, obrazovane i radišne ali i kulturne i odgojene. Upravo ovakva “veza” između Engleza i južnjaka svakako može biti tema jednom opširnom istraživanju o simpatiji Ujedinjenog Kraljevstva prema Konfederaciji.

Međutim, zaključak ovoga rada može se svesti na dodavanje navodnika na riječ neutralnost kada je u pitanju odnos Ujedinjenog Kraljevstva prema Konfederaciji. U sferi vanjske politike ovakvo uplitanje Ujedinjenog Kraljevstva u rat, na direktan ili indirektan način, govori o pukom interesu te monarhije. Ni sto godina nakon što su Sjedinjene Američke Države postale neovisne od krune Ujedinjenog Kraljevstva, već su postale konkurent Ujedinjenom Kraljevstvu. Prva takva konkurencija vidljiva je u mornarici Sjedinjenih Američkih Država (kasnije Unije). Ratna mornarica koja će u Američkom građanskom ratu iznjedriti i vrstu broda ironclada. na koji Ujedinjeno Kraljevstvo nema odgovora, stavlja monarhiju u jedan položaj privremenog straha. S druge strane, tu je i trgovačka mornarica koja sve više jača u prijevozu robe preko Atlantika. Sjedinjene Američke Države, barem one sjeverne, počinju jačati u industriji te postaju konkurent i na industrijskom tržištu, a ujedno dolazi do ideje neoliberalne demokracije koja ne odgovara engleskoj aristokraciji. Zaključiti na čijoj će strani, barem u pozadini, biti Ujedinjeno Kraljevstvo nije teško. Jer pobjeda Konfederacije značila bi i pobjedu Ujedinjenom Kraljevstvu u nekom, nevidljivom, gospodarskom ratu između Unije i monarhije.

Strahovi poput: pitanja “Britanske Sjeverne Amerike”, mogućnosti rata negdje drugdje,

kako Konfederacija ipak neće nadjačati mnogoljudniju i tehnološku napredniju Uniju, kako će britanska mornarica biti potrebna negdje drugdje, ipak su bili jači od ideje da Ujedinjeno Kraljevstvo postane dio rješenja za Konfederaciju, pa makar i preko posredništva između Unije i Konfederacije. Iako neutralna, monarhija je ipak, kroz brojne rupe u zakonima, radila mnogo kako bi pomogla neovisnost američkog Juga. Bi li sadašnjost bila drugačija da je u nekom od trenutaka, a bilo ih je mnogo, Ujedinjeno Kraljevstvo ipak odlučilo aktivno sudjelovati. U literaturi i dalje stoji misao kako je rat ipak završio kada se, u Liverpoolu, predao posljednji brod Konfederacije, CSS Shenandoah, brod koji je djelo ruku Engleza.⁴⁵

⁴⁵ *Effect of the Emancipation Proclamation* - <http://projects.leadr.msu.edu/usforeignrelations/exhibits/show/british-involvement-in-the-ame/effect-of-the-emancipation-pro> (6. srpnja 2021.)

7. SAŽETAK

Ovaj završni rad analizira odnose između Ujedinjenog Kraljevstva i Konfederacije tijekom Američkog građanskog rata od 1861. do 1865. godine. Rad je podijeljen u tri glavne cjeline koje pomno obrađuju način suradnje između ovih dviju država. U prvom dijelu rada analizira se kako je Konfederacija koristila svoja poljoprivredna dobra u svojoj diplomaciji s Ujedinjenim Kraljevstvom. Naglasak u prvom dijelu stavlja se na resurs pamuka te na način na koji se taj resurs koristio u vanjskoj politici Konfederacije. U drugom dijelu rada, koji je usko povezan s prvim, daje se pregled u vanjsku politiku između Konfederacije i Ujedinjenog Kraljevstva s naglaskom na Ujedinjeno Kraljevstvo. Glavni cilj drugog dijela jeste analiza neutralnosti Ujedinjenog Kraljevstva, odnosno do koje mjere je Ujedinjeno Kraljevstvo zaista bilo neutralno. Zanimljivost drugog dijela je i Trent afera čiji je rezultat mogao promijeniti povijest. Završni, treći, dio rada bavi se direktnim, a opet “neutralnim”, sudjelovanjem Ujedinjenog Kraljevstva u Američkom građanskom ratu. To sudjelovanje analizira se kroz snabdijevanje Konfederacije oružjem, ali i ratnim brodovima koji su bili proizvedeni u Ujedinjenom Kraljevstvu. Ujedno se analizira i način na koji je to snabdijevanje teklo s obzirom na službenu neutralnost Ujedinjenog Kraljevstva.

Ključne riječi: Američki građanski rat, Konfederacija, Ujedinjeno Kraljevstvo, King cotton diplomacija, Trent afera, Enfield muskete, proglas o emancipaciji.

8. SUMMARY

Title: Relationship between United Kingdom and the Confederate States of America throughout American Civil War.

This final work analyzes relationship in between United Kingdom and the Confederate States of America throughout American Civil War from 1861. to 1865. The final work is split into three sections that explain the relationship in between these two countries. The first part analyzes Confederate's usage of their agricultural goods in their relationship with United Kingdom. In particular, it analyzes Confederate's ability to use cotton as a main resource in their diplomacy with United Kingdom. The second part, which is deeply connected to the first part, analyzes the relationship in between United Kingdom and the Confederacy but emphasizing United Kingdom's foreign agenda towards the Confederate States of America. The main goal of the second part of this final work is to analyze how neutral United Kingdom actually was. This part also contains "Trent affair" that might have changed the course of the history. Third, and the last, part of this work analyzes direct, but still "neutral", involvement of United Kingdom in American civil war. This analysis is based upon the weaponry sent from United Kingdom to the Confederacy as well as supplying the Confederacy with warships that were built in the United Kingdom. It also provides understanding on how this involvement was possible since United Kingdom kept their official neutrality.

Key words: American civil war, The Confederacy, United Kingdom, King cotton diplomacy, Trent affair, Enfield rifle, Emancipation proclamation.

9. POPIS LITERATURE

J. P. Baxter, 1928, The British Government and Neutral Rights, *The American Historical Review*, god. 34, broj 1, Oxford, 1928, str. 9-29.

M. Beloff, 1952, Historical Revision No. CXVIII: Great Britain and the American Civil War, *History*, god. 37, broj 129, Hoboken, 1952, str. 40-48.

K. Bourne, 1961, British Preparations for War with the North, 1861-1862, *The English Historical Review*, god. 76, broj 301, Oxford, 1961, str. 600-632.

K. J. Brauer, 1972, British Mediation and the American Civil War: A Reconsideration, *The Journal of Southern History*, god. 38, broj 1, Houston, 1972, str. 49-64.

W. Diamond, 1940, Imports of the Confederate Government from Europe and Mexico, *The Journal of Southern History*, god. 6, broj 4, Houston, 1940, str. 470-503.

A. Foreman, 2010, *A World on Fire – Britain's crucial role in the American Civil War*, London: Allen Lane, 2010.

J. F. Gentry, 1970, A Confederate Success in Europe: The Erlanger Loan, *The Journal of Southern History*, god. 36, broj 2, Houston, 1970, str. 157-188.

K. Hillstrom – L. C. Hillstrom, 2000, *American Civil War: Almanac*, Farmington Hills: The Gale Group, 2000.

Reader's digest: The Story of America, Great People and Events That Shaped Our Nation, 1975, *The Story of America*, ur. C. Calkins, Toronto: The Reader's Digest Association (Canada) Ltd., 1975.

R. C. Roberts-Gawen, 2015, *An investigation into British neutrality during the American Civil War 1861-65*, Birmingham: University of Birmingham, 2015.

J. Tauber, 1999, *The British Response to the American Civil War*, Edinburgh: University of Edinburgh, 1999.

M. D. Weidenmier, 2005, Gunboats, reputation, and sovereign repayment: lessons from the southern Confederacy, *Journal of International Economics*, god. 66, broj 2, Amsterdam, 2005, str. 407-422.

9.1 Internetski izvori

American Civil War viewpoints: It was British arms that sustained the Confederacy - <https://www.military-history.org/blog/it-was-british-arms-that-sustained-the-confederacy-during-the-american-civil-war-peter-tsouras.htm> (4. srpanj 2021.)

Impact on the British Cotton Trade - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/impact-cotton-trade> (23. svibanj 2021.)

British involvement in American Civil War - <http://projects.leadr.msu.edu/usforeignrelations/exhibits/show/british-involvement-in-the-ame> (27. lipanj 2021.)

Blockade runners of the American Civil War - https://simple.wikipedia.org/wiki/Blockade_runners_of_the_American_Civil_War (27. lipanj 2021.)

Blockade Running for the Confederacy - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/blockade-running> (27. lipanj 2021.)

British support during the U.S. Civil War - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civ> (27. lipanj 2021.)

The Queen's Neutrality Proclamation - <https://www.loc.gov/resource/lprbscsm.scsm0229/?sp=1> (27. lipanj 2021.)

Number two to the Union, but number one to the Confederacy, The Enfield Rifle - <https://www.ortnergraphics.com/services/civil-war-firearms/enfield-rifle.html> (5. srpanj 2021.)

Supplying Warships - <http://ldhi.library.cofc.edu/exhibits/show/liverpools-abercromby-square/britain-and-us-civil-war/supplying-warships> (5. srpanj 2021.)

Effect of the Emancipation Proclamation - <http://projects.leadr.msu.edu/usforeignrelations/exhibits/show/british-involvement-in-the-ame/effect-of-the-emancipation-pro> (6. srpanj 2021.)